

A röghöz kötés ellen sok érve van, most csak egyet emelek ki, az erkölcsöt. A társadalmi szolidaritás azt is jelenti, hogy a nagy közösség rendelkezik saját magába vetett bizalommal (vagyis az emberek nagy mértékben bíznak egymásban), ezért bár vannak feltételei és keretei az egymásról való gondoskodásnak (értsd: a társadalmi szolidaritásnak), ám vannak feltétel nélküli elemei is. Például akkor is fizet az emberek felhatalmazásából működő állam az adófizetők pénzéből alap-gyógyellátást, ha a kezelt bizonyosan visszaesik az adott betegségbe, vagy más baja lesz később. A szolidaritás kockázat is, mert nyilván visszaélhetnek a közösség egyes tagjai a többiek bizalmával. De egy egészséges társadalomban mindig kevesebben vannak a visszaélők, mint a mások iránt felelősséggel viseltető tisztességesek. Ha nem így van, akkor erre kell törekedni. A szülő nem azért gondoskodik a gyerekeiről, mert ugyanezt várja viszonzásul a gyerektől, ha az felnőtt. A felsőoktatás összetett finanszírozásának tartalmaznia kell szolidaritási elemet, még hozzá rászorultsági alapút (ti. az okos, de rossz anyagi helyzetben lévő fiatalokat kell a társadalomnak segítenie). Mert emelkedő jövő nem épülhet képzett emberek nélkül. Igen, itt is van kockázat: lehet, hogy a támogatott fiatal nem Magyarországon éli le az életét. De maradnak elegendően itthon, ha élhető az élet, ha vannak kilátások, ha egyre erősebbé válik a kölcsönös bizalom és a társadalmi szolidaritás finomra szőtt hálóját. A hazaszeretetet nem lehet kikényszeríteni, annak ereje ennek a hálónak az erejétől függ.

Orbánék csak a kényszert ismerik, a bizalomépítést megvetik. Béklyókat raknának mindenki lábára, ahelyett, hogy emelkedő országot építenének. És ezzel szaggatják tovább a még meglévő hálót.